

Det Fælles Bedste inviterer til Stormøde om Grønt Byråd: *Torsdag den 18. april i Sager der Samler, Aarhus, kl. 17:30-20:30*

NY KLIMAHANDLINGSPLAN I AARHUS VISER ÉN TING: VI ER NØDT TIL AT VÆLGE ET BYSTYRE, DER TAGER ØKOSYSTEMERNES KOLLAPS ALVORLIGT - STORMØDE OM GRØNT BYRÅD I 2025

Esbjerg vil bygge en mur for at sikre byen mod de stigende vandmasser. Muren skal sikre den del af Esbjerg, man synes det er værd at bevare. På den våde side af muren må borgerne klare sig efter bedste evne. Muren skal være klar i 2027.

Sådan beretter Zetland i deres podcast *"Mens vandet skyller ind over Danmark bygger Esbjerg en mur"*, fra 11. april 2024.¹ For vandet er begyndt at skylle ind over Danmark. *"Jeg tror ikke, vi helt forstår de kræfter, vi er oppe imod"*, siger en af dem, der vil blive ramt af det stigende vand i Esbjerg.

Verden er ved at forandre sig. I takt med at vandstanden i de danske have stiger og det vilde vejr tager til, vil vi oftere opleve stadig voldsommere stormfloder, hvor kraftige storme presser vandmasser ind over land og oversvømmer det hele. Samtidig stiger grundvandet stadig stærkere, så det mange steder trænger ind i huse og lægger sig i haver og på marker.

I Esbjerg bliver det pludselig meget konkret, hvad vi allesammen bliver nødt til at betale for at beskytte os mod det, vi ikke kan nå at forhindre. Dét, vi allerede nu ved kommer.

Sådan er det i mange danske byer. Også i Aarhus, hvor vi allerede nu ved, at der er områder af byen, vi er nødt til at enten at opgive eller forsøge at beskytte med mure og dæmninger. Vejlbj Fed er et af dem med dens villaer ud mod bugten.

---

¹ Podcast og artikel:
<https://www.zetland.dk/historie/s8aa4x6X-meAAARXl-1b07b>

KLIMAHANDLINGSPLANEN ER ET TAGSELV-BORD FOR VÆKSTGLADE INDUSTRIER

Forleden kom landets andenstørste kommune, Aarhus, med et udspil til Klimahandlingsplan for 2025-2030. En plan for de sidste fem år i dét årti, hvor vi ifølge klimavidenskaben stadig har seriøs mulighed for at afbøde klimakrisen. Jeg tror planen vil vise sig typisk for de mange klimahandlingsplaner, danske kommuner er på vej med.

Planen fortæller, at Aarhus Kommune ikke har forstået situationens alvor. Bortset fra ét område er der intet i planen, som med rimelig sandsynlighed vil forebygge klimakatastroferne eller radikalt mindske byens klimaaftryk. Tværtimod.

---

² Jacob Søren, NOAH - "Fangst og lagring af CO2 i EU", paper april 2024 på vej til NOAHs hjemmeside: Jacob Søren, NOAH - "Fangst og lagring af CO2 i EU", paper april 2024 på vej til NOAHs hjemmeside: <https://emea01.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fnoah.dk%2Feuccs&data=05%7C02%7C%7C427afddf97b8438bb53408dc5de5bfa4%7C84df9e7fe9f640afb435aaaaaaaaaaaa%7C1%7C0%7C638488488555826578%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWljiMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzliLjBjIl6k1haWwiLCJXVCi6Mn0%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=GqavrZeQieJkjs%2FywjZnuR%2BgBdlkja2StfB5gPk5w%3D&reserved=0>

Klimaplanen er stort set rensset for klimahandling i form af reducerede udledninger, mindre forbrug og produktion. Til gengæld er der tale om en markant forøget indsats inden for greenwashingens kommende tre store områder: **CO2 fangst (CCS)**, produktion af **såkaldt grøn brændstof (PtX)** og det man kalder for **'grøn' biogas**.

Det er en vækstplan for industrien, ikke en klimahandlingsplan for kommunen og borgerne. Den er lavet i en forventning om, at borgerne tror på de eksperter og konsulenthuse, der er betalt for at promovere klimaindsats inden for præcis de tre områder. En vækst til milliarder finansieret af borgerne. Et tag-selv-bord for vækstglade industrier, der er bedøvende ligeglade med klima og miljø.

CCS ER ET VILDSPOR, DER FORUDSÆTTER UDLEDNING AF CO2

Der er enorme økonomiske interesser og dermed magtfulde kræfter bag CCS - *Carbon Capture and Storage*. Lige nu forbereder EU planerne om et gigantisk rørsystem gennem Europa, der skal føre indfanget CO2 til Danmark, der således bliver EU's fremtidige losseplads for drivhusgas, som lagrer CO2 i undergrunden, trods de kendte farer ved det.²

Indvendingerne mod CCS nærmest tårner sig op:

- Trods årtiers investeringer fra olieindustrien er der **kun 2 anlæg i verden, som i dag fungerer** med opsamling af CO2 fra kraftværker i større skala. Og de opsamler kun en del og er ude af funktion halvdelen af tiden.³
- CCS er en **umoden teknik**, der ikke fungerer i stor skala noget steds i verden. Stort set al CO2 fangst

³ **Boundary Dam**, Saskpower.com Saskatchewan, Canada, <https://www.saskpower.com/Our-Power-Future/Infrastructure-Projects/Carbon-Capture-and-Storage/Boundary-Dam-Carbon-Capture-Project>
Siden 2014 har anlægget fanget 5.788.000 tCO2 ~ 578.800 tCO2 p.a. = 0,6 MtCO2 p.a. **Petra Nova** er oppe at køre igen. Det startede i 2016, blev indstillet i 2020 og genstartede i september 2023: <http://web.archive.org/web/20170601184246/http://www.nrg.com/generation/projects/petra-nova/>

bruges i dag til at pumpe mere olie op. Men mere olie er ikke klimahandling.⁴

- CCS forudsætter at man **udleder** CO₂. Vi skal altså fortsætte med at udlede, mens **dele af** udledningerne forsøges opsamlet og lagret i undergrunden.⁵
- **Man fanger kun ved punktkilder.** Alle øvrige udledninger skal altså fortsætte uden indgreb. CCS fanger CO₂ de få steder hvor det kan betale sig, dvs. ved punktkilder som vores kraftvarmeværker og enkelte storudledende industrier som cementfabrikker og sværindustri, mens resten af udledningerne - fra trafikken, boligbyggeriet, landbruget, forbruget, skibstrafikken osv. - skal fortsætte som hidtil.
- Hovedparten af udledningerne kommer fra **afbrænding af biomasse i kraftvarmeværkerne**, som fx i Aarhus hovedsagelig består af træmasse fra fældede skove i Nordamerika og de baltiske lande, der pga. fældningen ikke længere kan opsuge og lagre CO₂. Det er stik imod klimavidenskabens krav om meget mere skov og biodiversitetsforskernes krav om at beskytte og udvide vore skove.
- **Man misbruger milliardbeløb** på at etablere dyre industrier i stedet for at bruge dem på at investere i de løsninger vi allerede har og ved virker; fx investeringer i vedvarende energi. I Aarhus står vedvarende energi for sølle 2% af al energi (6). I stedet for at investere massivt i sol, vind og geotermi investerer man i CCS anlæg.

- **CCS kan kun udvikles med store offentlige tilskud**, som så ikke kan bruges til andet, fx til energieffektivisering, omstilling af landbruget, kollektiv trafik.

- **Man overtager ukritisk den fossile industris kampagner for CCS** og oversælger bestandigt

⁴ Se Det Fælles Bedstes Nyhedsbrev 23, som indeholder Rådet for Grøn Omstillings analyse af CCS og NOAHs tilsvarende analyser https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2023/11/23_Nyhedsbrev.pdf -

Se også NOAHs hjemmeside om CCS og BECCS <https://www.noah.dk/ccs>

⁵ Se: IPPC-chair Jim Skea: Future Minerals Forum, MENA/UNFCCC Climate Week, Riyadh, 09 October 2023 <https://www.ipcc.ch/2023/10/09/mena-climateweek-ipcc-chair-jim-skea/>

The Institute for Energy Economics and Financial Analysis (IEEFA): <https://ieefa.org/ccs>
<https://ieefa.org/resources/carbon-capture-crux-lessons-learned>

CCS: History and Challenges Across the Energy Sector: <https://www.youtube.com/watch?v=NgUCBPq4rik> (1:15:37)

<https://ieefa.org/resources/presentation-norways-sleipner-and-snohvit-ccs-industry-models-or-cautionary-tales>

<https://www.saskpower.com/Our-Power-Future/Infrastructure-Projects/Carbon-Capture-and-Storage/Boundary-Dam-Carbon-Capture-Project>

Om den brudte CO₂-pipeline i Minnesota: https://cleantechnica.com/2024/02/09/proposed-european-carbon-dioxide-pipelines-terminals-would-endanger-tens-of-millions/#disqus_thread

Om **BECCS** (BioEnergi med CCS) og **NETs** (Negative Emissions Technologies)

- <https://www.biofuelwatch.org.uk/2022/beccs-factsheet/>
- <https://globalforestcoalition.org/phantom-cop21-opera-bioenergy-carbon-capture-storage/>

budskabet om, at CCS kan indfange 85-90% af al udledt CO₂.⁶

- **CCS kræver 25-40% mere energi.** Da verdens og Danmarks kapacitet på vedvarende energi er ringe, kan denne energi kun komme fra yderligere fossile brændstoffer. CCS vil altså lægge 25-40% mere fossil energiforbrug til dét, vi har i dag. Det holder kloden ikke til.
- **Når alle udledninger og energiomkostninger medregnes vil der - selv i heldigste fald - være mindst 25-30% som ikke opfanges.** Dette vil i sig selv overskride klodens resterende CO₂-budget.
- **Kæmpe sikkerhedsproblemer.** Verden har set en række eksempler på lækage af CO₂ fra pipelines, forkastninger og sprækker i undergrunden, anlæg der var utætte og jordskælv. CO₂ kan ødelægge grundvandet, havmiljøet og det kan lægge sig som tunge skyer af gas i lavtliggende byer, hvor det truer indbyggernes helbred og liv.
- **Hvem siger at lagringen kan fortsætte uendeligt?** Hvis undergrunden forskubber sig pga. fx kontinentalpladernes bevægelser, kan vi risikere, at CO₂'en strømmer ud. Der er nok en grund til, at virksomheder der lagrer CO₂ slipper for ansvar efter 20 år. Og sådan kunne man fortsætte.⁷

RESTEN AF KLIMAPLANEN LIDER AF AFGØRENDE MANGLER. FOR EKSEMPEL:

- **Klimahandlingsplanen medtager kun udledninger fra scope 1 og 2**, som kun omfatter knap 40% af alle CO₂-udledninger i kommunen. Man ser bort fra udledninger fra CO₂ indlejret i nettoimporten af varer, fra udledninger fra biomasse samt udledninger fra den internationale transport med fly og skibe (scope 3). Byrådet havde lovet at man ville inddrage scope 3 udledninger, men det er ikke sket.
- **Målet er stadig nul-udledning i 2030, selvom det er et rent fantasimål**, som ingen i byrådet eller forvaltning selv i alvor tror på. Men selvom man altså ser bort fra godt 60% af al CO₂, og selvom man indregner en plan for CCS fangst på hele 335.000 tons, så regner man ikke

med at nå i mål med nul-udledning i 2030. Planen regner med at der efter al snyderiet stadig vil være 1 mio. tons CO₂ tilbage.

- **Man regner med at udbygningen af vedvarende energi kun skal bidrage med 9.000 tons reduktion af CO₂.** Prøv at sætte det i forhold til de 335.000 tons, som CCS skal bidrage med!
- **Planen medtager kun tre områder - energi, transport og landbrug.** Men FN's klimapanel har siden 2018 gjort meget ud af at fortælle, at **alle** sektorer skal omstilles - også fx byggeriet, industrien, det offentlige, servicesektoren, forbruget, internettet, medierne, kulturen osv. Og på de tre områder arbejder man med indsatser for alt det forkerte. Udover PtX og CCS eksempelvis biogas. Men biogas er en gas der kommer som restprodukt fra produktion af svin. Anvendelse af biogas vil tvinge os til at fortsætte med svineindustrien og dermed fortsætte fældning af regnskov til produktion af dyrefoder, udledning af gylle på markerne der medfører kvælstof, som slår havmiljøet ihjel. Svineindustrien med MRSA, PFAS, tungmetaller, penicillin og dyremishandling. Med 24.000 pattegrise, der dør hvert døgn. Er det klog og moderne energipolitik?
- **Man regner med at geotermi, varmt vand fra undergrunden, skal give et helt ubetydeligt bidrag til reduktionerne**, selvom det reelt er her, man kunne have fået enorme mængder CO₂-neutral energi fra undergrunden. Det skyldes bl.a. at kommunen har indgået kontrakt med Mærsk om at geotermi først bringes i anvendelse, når det er profitabelt for Mærsk på normale markedsvilkår, defineret af Mærsk. Geotermi skal forventeligt erstatte 20% af biomassen. Men det betyder ikke mindre afbrænding af biomasse, for de 20% af afbrændingen skal blot overgå til anvendelse til PtX.

Og sådan fortsætter Klimahandlingsplanen for landets andenstørste kommune i én lang sørgelig elendighed.

---

⁶ Se Al Gores fremragende gennemgang af CCS og fossilindustriens kampagner om dette i TED <https://www.youtube.com/watch?v=xgZC6da4mco>

⁷ Palle Bendsen, NOAH, op.cit.

ENKELTE STEDER ER DER GODE TING

Det er det ringeste udspil, jeg længe har set. Men på transportområdet er der forslag som er fine. Der er planlagte reduktioner på 289.000 tons CO₂, som dækker over virkemidlerne roadpricing, nul-emissionszone, mere gang, cyklisme, kollektiv trafik, mere elektrificering.

Men hvor meget skal man nu lige lægge i det, når man ved, at Aarhus Kommune barslede med en cykelreform i 2007, som selv i dag - 17 år senere - stadig ikke er blevet implementeret?

Inden for landbrug regner man med at investere i mere natur og skov. Men hvor meget skal man lægge i det, når man ved at alt dette kun skal reducere med 30.000 tons CO₂ om året, og når man til sammenligning ved, at bare ét containerskib udleder årligt 155.000 tons CO₂? Aarhus Havn regner med at der vil komme ca. 400 ekstra containerskibe årligt som følge af havneudvidelsen. Så det der med 'mere skov som klimaindsats' - er det seriøst?

Man har intet lært af borgernes kritik af Aarhus' sidste Klimahandlingsplan (2021-2024) eller borgernes alternative klimaplaner. Bystyret lytter til den store industri, ikke til borgerne. Planen medtager stort set ingen af de mange virksomme og omfattende løsningsforslag, som er fremkommet fra de grønne bevægelser igennem de to sidste årtier.

I Aarhus findes der et eksperiment for bæredygtighed med 30 år på bagen: Andelssamfundet i Hjortshøj (AIH), som er baseret på lokale fællesskaber af

borgere, der har skabt et lokalsamfund med mange af de ting, byen og kommunen Aarhus skal til at indføre, hvis vi vil have en fremtid. Men i stedet for at forstå værdien af dette lokalsamfund og alle dets erfaringer, og så bruge det som model for resten af kommunen, så har bystyret nu planer om at placere mere byggeri lige oven i AIH's fælleslandbrug og Høsteriet som er hjertet i andelssamfundet.

Helhedsplanen hedder dette stykke kommunale vækstredskab, som du snart vil høre mere om.

Man tramper på borgernes erfaringer, nægter at lytte og skruer så op for den værst tænkelige del af 'den grønne omstilling' - alt det som vil koste os milliarder uden at afbøde klimakrisen.

Aarhus Kommune har tænkt sig at fortsætte væksten og udledningerne og så blot fange en smule af drivhusgasserne og gemme det i undergrunden eller genanvende noget af det til 'grøn' brændstof (PtX).

Det eneste stensikre resultat er, at udledningerne vil vedblive med at **stige** frem mod 2030.

- Deltagelse i stormødet den 18. april i Sager der Samler kl. 17:30-20:30 er gratis. Medbring egen mad.
- Tilmelding til sekretariat@detfaellesbedste.dk mrk. "18/4".
- Begivenhed <https://fb.me/e/6ypqbr3sb>

De bedste hilsner,

Niels Aagaard, Det Fælles Bedste

